

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 304/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen eläinsuojelulain uudistamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Terhi Koulumiehen /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 304/2022 vp:

Missä vaiheessa eläinsuojelulain uudistus on,

miten hallitus aikoo edistää eläinten hyvinvointia parantavaa lainsäädäntöä ja sitä, että eläimiä kohdeltaisiin lainsäädännössä elävinä olentoina, ei esineinä tai niihin verrattavana omaisuutena,

ovatko nykyiset eläinsuojeluviranomaisten resurssit riittävät tarpeellisen valvonnan suorittamiseksi jo nykyisen lainsäädännön puitteissa ja

mahdollistaako nykyinen eläinsuojelulaki koirien sairaaseen jalostamiseen puuttumisen?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Eläinten tuntoisuus on sekä voimassa olevan, että uuden eläinten hyvinvointilainsäädännön keskeinen perusta. Ihmisellä on moraalinen velvollisuus ottaa huomioon eläinten kyky tuntea ja muistaa kärsimystä. Eläin tuntevana olentona on tunnustettu myös EU:n perustamissopimuksessa ja se on otettava huomioon EU-lainsäädännön täytäntöönpanossa. Tarpeettoman kivun, kärsimyksen ja tuskan aiheuttaminen eläimille on voimassa olevan eläinsuojelulain (247/1996) 3 §:n mukaan kielletty. Tarpeettoman kivun ja kärsimyksen aiheuttamisen kiellon lisäksi uudessa eläinten hyvinvointilaissa ehdotetaan säädettävän myös eläinten kunnioittamisesta. Eläinten kunnioittamisen taustalla on ajatus siitä, että eläimellä on itseisarvo, joka on riippumaton eläimen arvosta ihmiselle. Sekä voimassa olevassa, että tulevassa eläinten hyvinvointilainsäädännössä suojellaan eläintä nimenomaan tuntoisena, elävänä olentona. Hallituksen esitys uudeksi eläinten hyvinvointilaiksi annetaan eduskunnalle viimeistään elokuussa 2022.

Eläinten hyvinvointivalvonnan toteutumista tarkastellaan vuosittain Ruokaviraston julkaisemassa Eläinten hyvinvoinnin valvonta -raportissa. Toukokuussa julkaistun raportin mukaan kaikki vuodelle 2021 suunnitellut 257 otantaan perustuvaa tuotantoeläintilojen eläinsuojelutarkastusta saatiin tehtyä. Lisäksi epäilyyn perustuvia eläinsuojelutarkastuksia tehtiin vuonna 2021 noin 5800.

Suurin osa epäilyyn perustuvista tarkastuksista kohdistuu lemmikkieläimiin. Epäilyyn perustuvien tarkastusten määrä on lisääntynyt huomattavasti 2010-luvun alusta lähtien. Lisääntyneeseen tarkastusten määrään on vaikuttanut kuntiin tai kuntayhtymiin perustettujen, valvontaan keskittyvien virkaeläinlääkärien virkojen täyttäminen. Lisääntyneet valvontaresurssit on kunnissa edelleen suunnattu epäilyyn perustuvien tarkastusten tekemiseen. Valtio korvaa kunnan virkaeläinlääkäreille eläinsuojeluvalvonnasta aiheutuvat kustannukset, koska kyse on valtion viranomais tehtävistä. Eläinsuojeluvalvonnasta kunnille maksettavat korvaukset ovat lähes kymmenkertastuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana ollen vuonna 2021 jo noin 5,4 miljoonaa euroa. Kunnat ovat perustaneet uusia virkoja myös sitä mukaa, kun tehtävät ovat lisääntyneet ja korvaukset ovat nousseet vastaavasti. Perustettujen virkojen määrä vastaa siten pääsääntöisesti tarvetta, mutta joillakin alueilla on esiintynyt vaikeuksia saada virkoja täytettyä. Eläinlääkäreistä on vajetta erityisesti harvaan asutuilla, syrjäisemmällä alueilla ja syyt tähän ovat monitahoiset.

Voimassa olevassa eläinsuojelulain 8 §:ssä on kielletty sellainen eläinjalostus, josta voi aiheutua eläimelle kärsimystä taikka merkittävää haittaa eläimen terveydelle tai hyvinvoinnille. Säännös on kuitenkin jäänyt vähemmälle huomiolle eläinten hyvinvoinnin valvonnassa, koska rajanvetoa sallitun ja kielletyn jalostuksen suhteen on ollut vaikea käytännössä määrittää. Uudessa hyvinvointilaissa eläinjalostusta koskevaa säännöstä ehdotetaan tarkennettavaksi ja selkeytettäväksi nykyisestä. Pykälän tarkoituksena olisi ohjata eläinjalostusta yhä enemmän eläinten hyvinvointia huomioon ottavaan suuntaan ja selkeyttää kriteerejä kielletylle jalostukselle. Tarkempia säännöksiä siitä, millaisia eläimiä tai jalostusyhdistelmiä ei tule käyttää jalostukseen, tullaan antamaan valtioneuvoston asetuksella. Asetuksen valmistelun tukena käytetään muun muassa koiranjalostuksen keskeisistä ongelmakohtista laadittavia Luonnonvarakeskuksen asiantuntijaselvityksiä, joista ensimmäinen on julkaistu syksyllä 2020 ja toinen valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Lisäksi eläinlääkärintamattain harjoittamisesta annettuun lakiin on tarkoitus säätää eläinlääkäreille ilmoitusvelvollisuus sellaisista koirien ja kissojen perinnöllisistä vioista ja sairauksista, joista aiheutuu jalostusrajoituksia. Ilmoitukset tehtäisiin perustettaviin koira- ja kissarekistereihin. Tämä helpottaisi osaltaan jalostusrajoitusten valvontaa.

Helsingissä 29.6.2022

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen

VN/17416/2022-MMM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: